

Sygn. akt III Ca 1430/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Barbara Braziewicz

SR del. Marcin Rak

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko S. K.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 23 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 306/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda K. P. na rzecz pozwanego S. K. kwotę 1493 zł (tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote), w tym kwotę 276 zł (dwieście siedemdziesiąt sześć złotych) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.**

SSR del. Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Ca 1430/13

UZASADNIENIE

Powód K. P. żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanego S. K. kwoty 30.000zł oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdził, że pozwany w postępowaniu przygotowawczym zeznając w charakterze świadka zeznał, że autobusy w firmie powoda zawsze otrzymywały dopuszczenie do ruchu drogowego przez diagnostę bez ich sprawdzenia, a następnie swe zeznania potrzymał w toku sprawy sądowej zeznając, iż przeglądy samochodów w firmie powoda były robione „na lewo”. Jego zeznania były odosobnione w materiale dowodowym i sąd karny uznając powoda i innych oskarżonych za niewinnych ocenił zeznania pozwanego

za całkowicie niewiarygodne, a Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymując wyrok w mocy podkreślił w uzasadnieniu wyroku istnienie pomiędzy stronami konfliktu. Pomimo, że powód był niewinny przez niemal 3 lata zmuszony

był uczestniczyć w postępowaniu karnym jako podejrzany a później jako oskarżony, co wiązało się z ogromnym dyskomfortem psychicznym i stresem oraz poczuciem krzywdy,

a stawianie się w organach ścigania zaburzyło jego pracę zawodową. Zeznając nieprawdę pozwany naruszył w sposób ewidentny dobra osobiste powoda, który na podstawie art. 24 §1 k.c. dochodzi od pozwanego zadośćuczynienia.

Pozwany S. K. wnosił o oddalenie powództwa

i zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu. Zarzucił, że nie naruszył dóbr osobistych powoda, gdyż nie zainicjował przeciwko niemu postępowania karnego, a jedynie zeznawał w nim w charakterze świadka.

Nie zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie w sprawie składania fałszywych zeznań. Jego zeznania były zbieżne z zeznaniami innych świadków

a sąd ocenił jego zeznania za częściowo wiarygodne i ich częściowej niewiarygodności nie można utożsamiać ze złożeniem fałszywych zeznań. Złożenie przez niego zeznań nie można przy tym uznać za działanie bezprawne

w rozumieniu art. 24 k.c. i nie można go obarczać odpowiedzialnością

za przeżycia powoda związane ze wszczęciem i przebiegiem postępowania karnego. Ponadto zarzucał, że kwota żądanego zadośćuczynienia jest rażąco wygórowana.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w wyroku z dnia 23 04 2013r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia jako podstawę orzeczenia przywołał regulacje: art. 23 k.c. art. 24 §1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. Wskazał, że ochrona dóbr osobistych jest uzależniona od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek naruszenia dóbr osobistych oraz bezprawności zachowania osoby naruszającej dobro osobiste, przy czym w przypadku wykazania naruszenia dóbr osobistych ma zastosowanie domniemanie, że doszło do niego wskutek działania bezprawnego i na naruszcycielu spoczywa ciężar dowodu obalającego to domniemanie. Okolicznością wyłączającą bezprawność działania naruszającego dobra osobiste jest między innymi działanie w granicach porządku prawnego, w tym także składanie zeznań w charakterze świadka. Stwierdził, że pozwany składając zeznania w postępowaniu przygotowawczym

a następnie w toku postępowania sądowego jedynie realizował obowiązek nałożony na niego w art. 177 k.p.k. a wyrażone w nich wątpliwości co do legalności przeprowadzonych badań technicznych autobusów były usprawiedliwione w świetle stanu jego wiedzy odnośnie ich stanu technicznego, opinii innych kierowców oraz zakwestionowania przez funkcjonariuszy policji ich stanu technicznego, mimo, że z informacji ujawnionych w dowodach rejestracyjnych wynikało, że przeszły one przegląd techniczny. Jakkolwiek jego zeznania zostały ocenione przez Sąd karny jako budzące wątpliwości, gdyż pozwany nie był świadkiem sfałszowania wpisów w dowodach rejestracyjnych

i powoływał się na wiedzę zaczerpniętą z plotek i na własne domysły, to nie postawiono mu zarzutu składania fałszywych zeznań, a Sąd karny uniewinniający powoda rozstrzygnął nie dające się usunąć wątpliwości na korzyść powoda. Ocenił, że w tej sytuacji zachowanie pozwanego wynikające z nałożonego na niego obowiązku złożenia zeznań nie było sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego oraz usprawiedliwione w kontekście posiadanej przez niego wiedzy i jako takie nie było bezprawne i uznała powództwo za bezzasadne.

O kosztach procesu orzekł stosując regulację art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżył **powód K. P.**, który wnosił o jego zmianę przez uwzględnienie powództwa, bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucił istnienie sprzeczności pomiędzy poczynionymi ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę wyrokowania i przyjęcie na potrzeby uzasadnienia orzeczenia w kontekście bezprawności, że pozwany w zeznaniach

„wyraził wątpliwości co do legalności przeprowadzonych badań”, w sytuacji, gdy wcześniej sam Sąd Rejonowy ustalił, iż pozwany jednoznacznie twierdził,

że „powód na lewo” załatwiał badania techniczne. Błędne ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyrokowania, jakoby przedmiotowy autobus był użytkowany od godziny 4.00, w sytuacji, gdy autobus będący przedmiotem badań technicznych wyjechał na trasę o godz. 10.18, co zostało ustalone przez sąd karny i potwierdzone przez świadka B. P.. Całkowite pominięcie dowodu

w postaci wydruku z systemu komputerowego stacji diagnostycznej jednoznacznie potwierdzającego, że przedmiotowy autobusy były w dniu 14 10 2008r. na przeglądzie technicznym. Zarzucał także, że przy ferowaniu wyroku naruszono regulację art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 244 k.p.c. przez: brak oceny dowodu w postaci orzeczeń Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego, oddalenie jako niedopuszczalnych wniosków dowodowych w postaci protokołów rozpraw i zeznań świadków w sprawie karnej, niezrozumiałe przyjęcie,

iż pozwany działał w interesie ogółu, całkowicie oderwanie od materiału dowodowego i w najmniejszym stopniu nieuzasadnione twierdzenie,

iż „obiektywnie powód nie mógł się czuć dotknięty zachowaniem pozwanego” oraz niezrozumiałe, niewyjaśnione przez sąd stwierdzenie i dokonane w oderwaniu od materiału dowodowego, że w odczuciu społecznym kwestionowane przez powoda zachowanie pozwanego nie może być odebrane jako naruszające dobra osobiste powoda”. Ponadto zarzucał, że naruszono prawo materialne,

regulację art. 24 k.c. przez przyjęcie generalnej zasady, iż składanie zeznań

w postępowaniu karnym wyłącza bezprawność zachowania.

Sąd odwoławczy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenia powoda przyjmując, że mają one źródło w reżimie odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych.

Przywoływane w apelacji wnioski dowodowe w postaci protokołów rozpraw i zeznań świadków w sprawie karnej zostały formalnie oddalone

na rozprawie w dniu. 11 12 2012r. w obecności pełnomocnika powoda.

Pomimo tego od tej decyzji procesowej nie wniesiono formalnych zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c., wobec czego skarżący nie może obecnie skutecznie zarzucać w apelacji uchybienia przez Sąd pierwszej instancji przepisom prawa procesowego przy jej podejmowaniu (np. wyrok SN z d. 4 10 2006r. II CSK 229/06; uchwała SN z dn. 27 06 2008r. III CZP 50/08; wyrok SA w Szczecinie z dn. 5 11 2009r. LEX nr 580543) **i tym samym decyzja ta nie podlega kontroli instancyjnej Sądu odwoławczego.**

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia, mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

W szczególności nie popełniono zarzucanego w apelacji błędu

w ustaleniach faktycznych poprzez wadliwe ustalenie, iż przedmiotowy autobus był użytkowany od godziny 4.00, w sytuacji, gdy autobus będący przedmiotem badań technicznych wyjechał na trasę o godz. 10.18.

Kwestionowane ustalenie oparto bowiem na informacjach zawartych

w zeznaniach świadków wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia,

w tym kierującego wtedy autobusem świadka M. R., z którym Sąd Rejonowy – w przeciwieństwie do Sądu odwoławczego - miał bezpośrednią styczność, co pozwalało mu prawidłowo ocenić ich wiarygodność.

Pozostają one co prawda w sprzeczności z zeznaniami świadka B. P., które jednak ze względu na wiążące ją z powodem więzy małżeńskie

i co za tym idzie jej bezpośrednie zainteresowanie w wyniku sprawy, a także

z podanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku względów należy uznać

za wątpliwe.

Nie zachodzi również zarzucana w apelacji sprzeczność pomiędzy poczynionymi ustaleniami faktycznymi przez wadliwe ustalenie, że pozwany

w zeznaniach „wyraził wątpliwości co do legalności przeprowadzonych badań”, w sytuacji, gdy wcześniej sam Sąd Rejonowy ustalił, iż pozwany jednoznacznie twierdził, że „powód na lewo” załatwiał badania techniczne, gdyż kwestionowane w apelacji stwierdzenie stanowi element dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego (zostało zawarte w części uzasadnienia poświęconej ocenie prawnej).

Podobnie ma się rzecz w odniesieniu do zarzutu naruszenia przy konstruowaniu podstawy faktycznej orzeczenia regulacji art. 233 §1 k.c.

w związku z art. 244 k.p.c, bowiem kwestionowane w ramach tego zarzutu stwierdzenia również stanowią elementy dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny prawnej.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa.

Dochodzone roszczenie ma prawne odniesienie w regulacji art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. statuującej po stronie osoby, której dobra osobiste zostały naruszone między innymi uprawnienie do przyznania jej przez sąd od osoby naruszającej te dobra stosownego zadośćuczynienia.

Jego powstanie uzależnione zostało od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: naruszenia dobra osobistego oraz bezprawności działania sprawcy.

W materiale niniejszej sprawy (art. 316 k.p.c. i art. 382 k.p.c.) brak jest podstaw do przyjęcia, że zgodnie z zeznaniami pozwanego autobusu w firmie powoda zawsze otrzymywały dopuszczenie do ruchu przez diagnostę bez ich sprawdzenia, czy też, że przeglądy samochodów były robione „na lewo”.

W szczególności nie wynika to w sposób jednoznaczny ze zebranego

w sprawie materiału dotyczącego - leżącego u podstaw powództwa - przebiegu zdarzeń w dniach 13-14 października 2008r.

Jakkolwiek bowiem z poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń wynika, że M. R. wyjechał w dniu 14 października 2008r. na trasę autobusem o numerze bocznym 16 bez dowodu rejestracyjnego oraz że kontrolowany w tym dniu przez Policję kierowca R. D. prowadzący inny autobus również nie posiadał przy sobie dowodu rejestracyjnego, to samo w sobie nie świadczy jeszcze o tym, iż autobusy te nie były skontrolowane przez diagnostę, **tym bardziej**

że fakt ich badania potwierdza przywołany w apelacji wydruk z systemu komputerowego stacji diagnostycznej oraz wpisy

w dowodach rejestracyjnych, których wiarygodność nie została w toku postępowania skutecznie podważona.

W materiale sprawy brak jest bowiem jakichkolwiek informacji pozwalających ustalić jak funkcjonowała w tym czasie (...) s.c. mieszcząca się w M., w której miały zostać przebadane autobusy (w szczególności brak jest informacji czy możliwe było przeprowadzenie badań diagnostycznych w nocy przed wyjazdem autobusów na trasę) oraz co należy podkreślić żadna ze stron - pomimo że były reprezentowane przez fachowych pełnomocników - nie zaoferowała sądowi dowodu z zeznań w charakterze świadka diagnosty J. P.

i pracowników tej stacji, co w sposób jednoznaczny pozwoliłoby to ustalić.

Zakwestionowane w apelacji stwierdzenia pozwanego zostały zawarte w jego zeznaniach złożonych w charakterze świadka w postępowaniu karnym.

W wyroku z dnia 9 01 2004r. (IV CK 304/02) Sąd Najwyższy wyraził pogląd - Sad odwoławczy go podziela - **że dopiero złożenie zeznań subiektywnie nieprawdziwych (fałszywych) wyłącza ochronę prawną, z jakiej korzysta świadek i czyni je działaniami bezprawnymi w rozumieniu prawa cywilnego, zaś skutkiem wyłączenia bezprawności wypowiedzi dokonywanych w charakterze zeznania świadka przed sądem lub inną powołaną władzą jest zatem przerzucenie na poszkodowanego w procesie cywilnym o ochronę dóbr osobistych ciężaru dowodu ich fałszywości.**

Z tego obowiązku powód się nie wywiązał.

Poza zeznaniami świadka B. P., którym Sąd Rejonowy

śluszenie odmówił wiarygodności w materiale sprawy brak jest jakichkolwiek informacji pozwalających przyjąć, że pozwany składając zeznania w postępowaniu karnym świadomie zeznawał nieprawdę.

Wprost przeciwnie biorąc pod uwagę praktyki panujące w zakładzie powoda, stan jego taboru autobusowego, okoliczności zdarzeń z 13-14 października 2008r. i opinie innych pracowników powoda, pozwany mógł powziąć uzasadnione wątpliwości dotyczące sposobu przeprowadzania badań technicznych autobusów, czemu dał wyraz w zeznaniach złożonych w postępowaniu karnym, które w jego odczuciu były subiektywne prawdziwe.

Dlatego Sąd Rejonowy trafnie ocenił, że w materiale sprawy powództwo jest bezzasadne i jako takie podległo ono oddaleniu.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku

i apelacja jest bezzasadna.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację powoda jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o regulacje art. 98 § 1 k.p.c., w związku z § 12ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490), biorąc pod uwagę, że powód w całości uległ w tym postępowaniu i powinien zwrócić pozwanemu koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej mu z urzędu w postępowaniu odwoławczym

SSR del. Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Barbara Braziewicz